

Skabelse og erfaring

De første to artikler i dette nummer af *Dansk Teologisk Tidsskrift* drejer sig på hver sin måde om skabelse: Bjørn Rabjerg undersøger i anden del af sin dobbeltartikel (Jf. DTT 77 (2014), 178-196) Løgstrups begreber "suveræne livsytringer" og deres negative modstykke "kredsende tanker og følelser" med særligt henblik på den afgørende ontologiske forskel imellem dem. Både livsytringerne og de kredsende tanker og følelser er kendetegnet ved spontanitet; men livsytringerne hører det givne, skabte liv til, medens de kredsende tanker og følelser tilhører os selv. Livsytringerne er definitive, fuldbyrdede og ubetingede; de er identitetsskabende i den forstand, at de har magten til at sætte sig igennem og nedbryde menneskets indesluttethed.

I Claudia Weltz's artikel belyses skabelsesbegreber hos en række jødiske tænkere fra det 20. århundrede. I artiklens første del tages skabelsesforståelsen hos Franz Rosenzweig, Hans Jonas og Margarete Susman op. Hvor Rosenzweig, der skriver på baggrund af erfaringerne fra Første Verdenskrig men før Holocaust, kan tale om, at Gud begrænser sin almagt for derigennem at åbne et frirum for mennesket, ser Jonas en lidende Gud, der gennem sin sammen- eller tilbagetrækning har givet plads til sin skabnings autonomi, og som derved også selv bliver tidslig og sårbar, medens Susman ser Gud som den, der opsøger mennesket i dets afmagt og kæmper med det, for at det kan vokse sig stærkt og udfolde sit gudbilledlige potentiale. Artiklens anden del analyserer beskrivelserne af *conditio humana* hos Hannah Arendt og Emmanuel Levinas: Hvad vil det sige at være skabt i Guds billede; og hvordan skal menneskets skabthed og ansvar udlægges i en jødisk kontekst efter Auschwitz?

Nummerets tredje artikel af Kirstine Helboe Johansen og Katrine Frøkjær Baunvig tager udgangspunkt i den canadiske evolutionspsykolog Merlin Donalds kognitionsteoretiske modeller. Ud fra Donalds teori om menneskets kognitive og kulturelle evolution gennem episodisk, mimetisk, mytisk og teoretisk bevidsthed undersøger artiklen forskellige rituelle tilgange hos typiske kirkegængere i forhold til forskellige gudstjenesteformer i folkekirken.

Endelig præsenterer og diskuterer Lars Albinus i nummerets sidste artikel Dorthe Jørgensens disputats *Den skønne tænkning. Veje til erfaringsmetafysik religionsfilosofisk udmøntet*. Artiklen fremhæver bogens fokus på erfaringsmetafysikken som udfordring til og inspirationskilde for teologien og stiller nogle kritiske spørgsmål til bl.a. teologiforståelsen.

Jesper Høgenhaven